

Otázka: Francouzská buržoazní revoluce

Předmět: Dějepis

Přidal(a): Terezie Chiara

otázka č. 16

1. stav Francie před revolucí
2. od monarchie ke konstituční monarchii
3. republika - vláda girondistů - jakobínů
4. termidorský převrat
5. výsledky a důsledky revoluce
6. nástup Napoleona k moci
7. války - Anglie, Rakousko, ovládnutí Evropy, Rusko, bitva národů
8. konec Napoleonovy vlády, restaurace Bourbonů
9. vliv napoleonských válek na dění v Evropě - Vídeňský kongres, Svatá aliance, kvietismus

Francouzská buržoazní revoluce

Ludvík XVI. - 1774 - 1792

před královskými povinnostmi dával přednos lovu a zámecké dílně

nechal si navrhnout nový stroj, který měl nahradit kata = gilotina

za manželku **Marie Antoinetta** (dcera Marie Terezie)

rozmařilý život francouzského dvora ruinoval pokladnu, několik ministrů financí mělo plán, ale Marie Antoinetta se nehodlala uskromnit - neprosadil si svou

už od roku 1614 nebyly svolány generální stavy = parlament, zástupci obyvatelstva

zmatek v zákonech, státní správě

jediné povolené náboženství je KATOLICKÉ

cenzura, nevolnictví

DANĚ

privilegované stavy - daně platit nemusí (šlechta a církve)

3. stav - daně platit musí + neúroda, bída, nedostatek peněz; venkované, inteligence, řemeslníci, bankéři, obchodníci, podnikatelé = BURŽOÁZIE

panovník utrácí více, než stačí vybrat na daních

I. fáze MONARCHIE

jaro 1789 - svolání generálních stavů

od Versailles, aby vyřešili finanční problémy - vznik NÁRODNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ s cílem sepsat ústavu a vyřešit finanční problémy (vnikl proto, že se král odmítl vzdát absolutismu) - v Paříži nepokoje

14. 7. 1789 dobytá pevnost **Bastila** (vězení, symbol moci krále) = definitivní vítězství 3. stavu- **počátek revoluce**

po celé Francii vnikaly vojenské jednotky = národní gardy na obranu proti královské armádě

povstání donutilo krále souhlasit s vypracovanou ústavou - odstranění poddanství, zrušení privilegií; desátků, placení daní podle příjmu, odstranění absolutismu

na venkově selská válka- šlechta se dala na útěk - likvidace starého režimu

II. fáze LIKVIDACE ABSOLUTISMU

léto 1789 v Paříži vyhlášena **Deklarace práv člověka a občana** (zrušení poddanství)

svoboda, rovnost před soudem, právo na osobní vlastnictví

král odmítal deklaraci přijmout; nucen přesídlit do Paříže

III. fáze KONSTITUČNÍ MONARCHIE

1790 - 1791 příprava a přijetí nové ústavy = král vládne, ale o zákonech rozhoduje shromáždění občanů, zákony mohl pouze odročit (právo veta) + zavedení všeobecné oslovení OBČAN, volební právo podle majetku, samostatný soudní systém

parlament - příznivci tvrdého postupu = RADIKÁLOVÉ (ve sněmovně sedí vpravo), umírněnější politici sedí vlevo

politické kluby - mimo sněmovnu, poslanci se scházejí s veřejností, aby diskutovali o politických otázkách

JAKOBÍNI - zástupci nižších chudších vrstev, Maximilien Robespierre, spokojeni s konstituční monarchií

GIRONDISTÉ - zastupovali bohatší buržoazii, umírněnější, nebyli pro tolik reforem, přívrženci odstranění krále

1791 král se pokusil o útěk ze země, ale byl zajat a poslán do vězení

1792 vyhlášena válka **Rakousku** a **Prusku** - Francie prohrává, král sesazen za zradu, zrušeno království - REPUBLIKA

IV. fáze REPUBLIKA

hlavní slovo má konvent, král obviněn z velezrady vlasti

1793 král popraven, Marie Antoinetta také její sny poslán na převýchovu a poté umřel

1792 - 1793 vláda girondistů

chtěli volné podnikání, pokračovat ve válce x lid chtěl stanovit maximální ceny a zdanit bohaté, nespokojenost obyčejných lidí, povstání ROAJALISTŮ (občanská válka), podporu získávají jakobíni

podzim 1793 jakobíni zatkli girondisti, odsoudili a popravili je - **vláda jakobínů** v čele s Maxmiliánem Robespierem (přísný, krutý)

revoluční jakobínská diktatura (1793 - 1794) = teror, prosazování zásad - v zemi vznikaly revoluční výbory, které měli trestat nepřátelé revoluce - popravy, vydány zákony o maximálních cenách

VÝSLEDKY A VÝZNAM REVOLUCE

změna způsobu vlády, vznik občanské společnosti = rovnost před zákonem, zrušení poddanství, odstranění privilegií šlechty, zbavení církve majetku, zakotvení základních občanských práv, vliv na myšlení a dění v Evropě

Danton - jakobín, popraven

Robespierre

Marat - časopis Paříž lidu

La Fayette - v době války za nezávislost

OBDOBÍ TERMIDORSKÉ REAKCE

1794 Pařížané vtrhli na jednání jakobínů a spolu s Robespierrem je popravili, k moci se vrátilo umírněnější měšťanstvo, jakobínský klub je uzavřen

moci se ujali girondisté

1795 nová ústava - pětičlenné direktorium; roste úloha armády a touha najít vůdce

Napoleon Bonaparte

syn zchudlého šlechtice z Korsiky, zadarmo studium na vojenské škole, kde ukázal své veliké nadání- cílevědomí, pracovitý, vojenský génius, po studiu odešel do Paříže,

Destirée Clary - dcera obchodníka s hedvábím, Napoleona si chtěla vzít - půjčila mu peníze a už ho nikdy neviděla; chtěla se zabít, ale zachránil ji maršál Napoleona Bonaparte, odjeli do Švédska a založili zde rod, který zde vládne dodnes

Josephine - bohatá, vlivná, stala se francouzskou císařovnou, dopomohla mu k povýšení na generála, oženili se, ale kvůli jejímu zdravotnímu stavu nemohla mít děti; rozvedli se

Maria Luisa - politický sňatek, Rakušanka - Habsburka

syn Napoleon - v 17 letech umřel na TBC, stal se velitelem francouzské armády v S Itálii; vytvořil dceřiné republiky (S a střední Itálie, Rakušané)

X **Velká Británie** - Napoleon ji chtěl obsadit tažením do Egypta a ovládnutím Středozeří - špatné klima, nemoci - poražen

léto 1799 bitva u Abikuru - námořní bitva, ve které vyhrála VB

1799 státní převrat - 3 konzulové (1802 Napoleon doživotním konzulem)

1800 přechod armády přes Alpy, což Rusové nečekali (generál Surovov), od té doby se Rusko do válek moc nezapojovalo

1804 Napoleon prohlášen za **francouzského císař**

Napoleon hledal novou cestu do dobytí Anglie, po moři, aby se mohli vylodit na pevnině

1805 bitva u Trafalgaru – anglický admirál **Horacio Nelson** měl smrtelné zranění, ale vyhrál a umřel jako národní hrdina

1806 Kontinentální blokáda (systém)

evropské státy nesmí přijímat anglické zboží a na území Francie nesmí kotvit anglické lodě

X Rusko podepsalo, ale nedodržovalo, odmítalo izolovat VB

1800 - 1810 mnoho válek s Rakouskem; uzavřeny mírové smlouvy

1805 bitva u Slavkova (Austerlitz – pod Brnem) ´

bitva 3. císařů, Francie x Rusko X Rakousko

Napoleon I. (vítězí) x František II. x Alexander I. – mírová smlouva

na našem území nejvíce válek na V (Ratibořice,...)

v zemích, kde Napoleon zvítězil, rozšiřoval francouzské zákony a dosazoval do vedoucích pozic své příbuzné či generály

zrušena Svátá říše římská národa německého a založil tzv. **Rýnský spolek**, ale Německo sjednocené nebylo

obnovena **samostatnost Polska** (úplně až roku 1918)

- Varšavské vévodství – existovalo pár let

1812 tažení do RUSKA korunovat vítězství – velká zima, generál Kutuzov nechal Napoleona

proniknout do vnitrozemí

bitva u Borodina – během ní došlo k evakuaci Moskvy; Napoleon si myslel, že na něj budou čekat a budou chtít sepsat mírovou smlouvu

- Napoleonova armáda ale byla při odchodu z Moskvy napadena ruským vojskem + podél cesty byly vojenské jednotky, které útočily na prchající fr. Vojáky
- Napoleon přišel o většinu svého vojska, čehož využili ostatní státy a semkly se do **protinapoleonské koalice**

1813 bitva u Lipska (bitva národů)

Francie X Rakušané, Prusové, Švédové, Angličané, Rusové

- drtivá porážka a Napoleon byl nucen abdikovat a odejít do vyhnanství na ostrov Elba; zůstal mu titul císař, ale už nebyl francouzským vůdcem

Ludvík XVIII.

bratr Ludvíka XVI., rod Bourbonů

obyvatelé se ale báli návratu krušné doby a chtěli zpět Napoleona

1814 Napoleon opouští Elbu a se spřátelenými vojáky se pokusí zmocnit Paříže a obnovit svou vládu (100 denní císařství)

18. 6. 1815 bitva u Waterloo

Francie X Britové, Prusové

2 dny – Britové nejprve prohrávali, ale druhý den jim Prusové pomohli

- Napoleon poražen a císařství už nikdy obnoveno nebylo
- Napoleon ve vyhnanství na ostrově Svatá Helena

1821 Napoleon zemřel

1814 - 1815 mírová jednání ve Vídni - bez francouzů

VÍDEŇSKÝ KONGRES - projednával poválečné uspořádání Evropy, vedl jej ministr zahraničí a později kancléř kníže Metternich - Rakušan

EVROPA ZA NAPOLEONA

ovládal - Francie, S a střední Itálie, Korsika, Belgie, Nizozemí

dceřiné země - Španělsko, Rýnský spolek (SŘŘNN), Vévodství varšavské (Polsko), Italské a Napoleonské království, Švýcarsko

spojenecké země - Rakouská země, Prusko, Dánsko, Norsko

nikdy neovládal - VB, Rusko, Portugalsko, Švédsko

NOVÉ USPOŘÁDÁNÍ EVROPY

Francie - vrácena do hranic z roku 1790/2 (válka s Rakouskem)

Anglie - část nizozemských kolonií, Malta - převaha na moři

Rusko - prvořadná evropská velmoc - Finsko, část bývalého Polska

Rakousko - S Itálie; vzdalo se J Nizozemí - Nizozemské království

Prusko - upevnění postavení mezi německými státy - Sasko (bylo s Napoleonem), Vestfálsko, Porýní, Sársko

Švédsko - Norsko jako náhradu za Finsko (Norsko odebráno Dánsku; dříve bylo s Napoleonem, ale včas vstoupilo do protinapoleonské koalice)

Nizozemské království - protestantské Nizozemí + katolická Belgie

Itálie - S - Rakousko, střed - papež, J - neapolský král

Německo - zřízen **Německý spolek** (Rýnský spolek) = volné sdružení 35 monarchií + 4 svobodných měst

hospodářsky silné PRUSKO (vítězí) X Habsburská monarchie

- Celní spolek = jednotné celní území bez Rakouska

Systém svaté aliance = společná politika

ruský car (Alexandr I.) + pruský král + rakouská císař

úsilí o udržení politické i sociálního pořádku v Evropě

obnoven koncern velmoc: **Prusko, VB, Rusko, Francie, Rakousko**

RESTAURACE = obnovování předrevolučních a přednapoleonských poměrů včetně návratu bývalých panovnických dynastií

KVIETISMUS = filosofie, využívá myšlenek francouzské revoluce k udržení poměrů ve společnosti, = nesmí se měnit poměry ve společnosti, režimu, zachovat status

1848 „zakonzervovaná“ Evropa, konzervativní panovníci, tvrdé režimy (policie), ministrové vnitra mají větší pravomoc než panovník - vede k udavačství, cenzura, neúspěšné revoluce

Z a střední Evropa - **průmyslová revoluce** - pomalu se ruší nevolnictví; vznik průmyslových odvětví

nová společenská vrstva - **DĚLNÍCI** = důležitá, zasahuje do politiky; zastupují je **sociální demokraté x komunisté**

20. - 30. léta - revoluce, které většinou skončily nezdarem

1830 ve Francii - pokus vrátit Francií absolutismus - nepovedlo se

Karel X. utekl ze země, nastupuje jiný - konstituční monarchie Ludvíka Filipa

1825 v Rusku – pokus o revoluci, státní převrat v prosinci – **povstání dekabristů**, kteří chtěli konstituční monarchii – střídání carů – odmítli uznat nového cara Mikuláše I. – vůdce povstání ve vyhnanství na Sibiři + konfiskace majetku

1830 revoluce v Belgii

1831 osamostatnění Belgie od Španělska

1823 osamostatnění Řecka